

Montse Pallarés
@montpallares

Javier Pacheco

Un personatge històric que voldries conèixer: Salvador Seguí

Una lectura imprescindible:
No pensis en un elefant. George Lakoff

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir: Ccoocatalunya

No podries viure sense: La família i els amics

Encara tens pendent:
Un viatge a Cuba

El cooperativisme és:
Una oportunitat per canviar el sistema

Sindicat de classe i economia social i solidària, confluïr per vides més dignes

MP

“
«La mal
anomenada
economia
col·laborativa
és una
drecera del
capitalisme
per aplicar les
seves lleis.»

Javier Pacheco és secretari general de Comissions Obreres de Catalunya des de l'abril de 2017.

Aquesta entrevista va tenir lloc el juliol de 2017. Quan els fets que colpeixen el país encara no s'intuïen i és per això que tot i parlar del context polític del moment, hem preferit no plasmar aquelles paraules aquí, perquè ara han quedar desfassades.

Javier Pacheco va néixer a Barcelona el 21 de novembre de 1970. Va estudiar automoció i va treballar en diverses empreses fins que el 1991 va entrar a Nissan. A mitjans dels 90 es va afiliar a Comissions Obreres i el 1997 va ser elegit delegat sindical de l'empresa. Des de l'any 2009 era secretari general de la Federació Minerometal·lúrgica. A finals del 2016 va presentar la seva candidatura a la secretaria de Comissions Obreres de Catalunya i en l'11è congrés del sindicat, que es va celebrar l'abril de 2017, va ser nomenat secretari general.

Arribes a la secretaria general de Comissions Obreres de Catalunya el mes d'abril de 2017. I vas succeir Joan Carles Gallego al capdavant del sindicat en el darrer congrés. Quins són els reptes d'aquesta nova etapa al front de l'organització?

Quan arribo al càrrec sobretot sento respecte, perquè no és qualsevol organització. La nostra és una organització que aplega 141.000 persones que, de manera voluntària, s'hi associen. Ocupar aquest càrrec és una responsabilitat molt gran, sobretot pel que representa: hi ha centenars de milers de treballadors que representem en els seus centres de treball mitjançant les eleccions sindicals.

I és un repte molt important pel moment que vivim de país, de sortida d'una depressió econòmica i social molt greu. Jo crec que la més greu en la història de la nostra democràcia, per la seva profundi-

tat i per la seva durada i per les seves conseqüències, de desigualtat i de desvertebració social, i perquè és un moment en el qual el món del treball està canviant d'una manera vertiginosa. És en aquest punt on el sindicat s'ha de retrobar amb la seva voluntat de seguir sent una referència de les classes treballadores. Hem de superar les nostres febleses, molt vinculades, sobretot, al moment de crisi que hem viscut, i algunes altres que havíem de corregir per la nostra política de referencialitat amb els treballadors, abans fins i tot de la crisi. El congrés ha estat sobretot un intent d'encertar en la diagnosi de l'orientació que tindran les relacions de treball en el nostre país, per tal de tenir una proposta preparada. S'hi ha generat un debat molt obert que ja venia treballant-se des de l'any 2015, amb un procés de participació que va començar aleshores i que vam anomenar assemblea sindical oberta i en què van participar més de 7.000 persones. Durant aquest temps s'ha treballat en l'estratègia del món del treball i sobretot en el paper que el sindicat ha de tenir en aquest món del treball.

El món del treball ja no és com abans. La gent treballa sola i en empreses més petites, ja no hi ha tantes empreses grans com hi havia abans.

Aquest és un dels reptes més importants que tenim. En el món del treball, a diferència del que passava fa uns anys, s'està esvanint la identificació de les parts... Tenim molt clara la identificació de la part dels treballadors, tot i que la volen difuminar, però sobretot tenim molt difuminada la part dels empresaris, que cada cop són més difícils de localitzar. Ara quan parlem d'empresaris ja no tenim al cap la idea de l'empresari d'abans, sinó que de vegades són corporacions en les quals participen fons d'inversió i fins i tot els mateixos treballadors poden tenir-hi part. Per tant, tenim un problema complex d'identificació de les parts. Per poder disputar els interessos del repartiment de la riquesa és important saber realment on són les parts i també hem de fer front a la mercantilització de les relacions de treball, perquè nosaltres al que aspirem és a tot el contrari: a establir unes relacions de treball on es laboritzin les relacions mercantils. I la clau es troba aquí. S'està desenvolupant una fragmentació del món de l'empresa que arriba a l'externalització dels riscos per part dels empresaris, fins al punt que pràcticament a tots els sectors està apareixent una nova economia en la qual són els treballadors i les treballadores les que

assumim els riscos que hauria d'assumir una empresa. I aquest és el principal repte que tenim: lluitar contra l'aïllament de la classe treballadora.

Serien també els casos de la mal anomenada economia col·laborativa?

Hi ha elements d'aquesta autoanomenada economia col·laborativa que el que fan és externalitzar i deslaboritzar les relacions de treball. Caldria regular aquests espais i harmonitzar lleis en l'àmbit de la UE, perquè aquest model té caràcter global, és una drecera que ha trobat el capitalisme per intentar aplicar les seves lleis abans que la societat tingui la capacitat d'autoorganitzar-se.

Pel que fa a l'economia social i solidària i al cooperativisme, com a sindicat ho enfoqueu d'alguna manera?

Una de les coses que nosaltres entenem com a sindicat és que hem d'integrar totes les realitats del treball, no hem d'aspirar només a una nova conformació del món del treball, sinó que hem de veure aquesta realitat com una possibilitat real de millorar les condicions de vida de la gent. Dins de la nostra estratègia com a sindicat hi ha la voluntat de confluir amb entitats que realment comparteixin el nostre concepte de model social —com poden ser les entitats de l'economia social i solidària i el cooperativisme—. Nosaltres entenem el treball com un factor d'emancipació cap a un model social de progrés i hem de ser capaços de trobar les confluències amb les entitats d'economia social i solidària i cooperativa, per poder reforçar aquests espais de treball. Hem d'establir espais de fraternitat i solidaritat i sobretot de progrés. I no és senzill, perquè

“

«No hi haurà mai cohesió social si no aconseguim la paritat real en el conjunt de la societat.»

tradicionalment la nostra relació no ha estat orientada cap a aquests espais, però estem convençuts que des del sindicalisme de classe confederal podem ajudar en l'espai de l'economia social i solidària i el cooperativisme per ajudar a construir una realitat que canviï formes de treball i formes de consum, en una societat que ha d'intentar trobar una alternativa. Hem de començar a caminar en aquesta direcció. No per disputar espais, perquè no és el nostre àmbit, sinó per trobar punts en comú i perquè podem aportar molt a la vertebració de les condicions de treball de la gent.

Des del sindicat com es veu la situació de precarietat laboral en què ens trobem després de les reformes laborals?, es creu que la situació actual es podrà revertir?

Jo crec que estem començant a veure la capacitat de resposta de la ciutadania. El treball dels sindicats és tornar a articular l'organització i la reivindicació. La gent està començant a veure que l'economia creix i no els arriba aquest creixement, i es comença a plantejar les condicions de treball i la precarització dels salaris. Cada cop més hi ha hegemonia social en la reivindicació dels increments salarials del nostre país. I això té un efecte real en la participació directa i col·lectiva. Nosaltres hem de fer d'efecte multiplicador d'aquestes capacitats de reivindicació. I no parlem només d'un element de justícia social, sinó que és un element de coherència econòmica. El repte fonamental és la construcció d'hegemonia ideològica per combatre l'ofensiva global neoliberal i capitalista.

Uns dels eixos de la feina del sindicat és treballar per la igualtat entre homes i dones, quins canvis hi hagut en aquest darrer congrés?

Hem fet una aposta molt valenta en un espai, com és el sindicat, que tradicionalment han estat espais masculistes. Ha arribat el moment de la paritat real i això ha portat a propostes de canvi radicals en el sindicat. De formes de treballar i de la participació a la direcció de les dones i hem aconseguit una direcció en què hi ha més dones que homes, i en què les principals responsabilitats, aquelles que són centrals per al sindicalisme (la participació i l'afiliació i l'acció col·lectiva) ara estan en mans de dones. Mirar les coses amb «ulleres liles» de vegades ajuda a transformar la realitat. Això és fonamental, perquè no hi haurà mai cohesió social si no aconseguim la paritat real en el conjunt de la societat. I com a primera organització sindical del país crec que tenim la responsabilitat de ser capdavanters en el canvi organitzatiu.